

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit. The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi https://egangotri.wordpress.com/

शिर्षक	ग्रंथकार	विषय	विस्तार (पुर्ण/ अपूर्ण)	टिकाकार	आकार	पृष्ठे	लिपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शके/विकम सवंत)	Additional Particular Rema
क्षित्रहोत्का अहाकाल्य		D(88)	318		3/2	19	High of	ADIDIG	13	52		
चार्ष्ठ रनर्ग												

m - 3001

पैन मिनार प्रभाष रहत लामा मंत्र नामार भाग र

र्गःहाः

श्रीगणेशायनमः शारदाशारदांभोजवदनावदनांबुजे सर्वदासर्वदास्माकंसिन्धिंसिन्धिंकियात् १ सर्वेत सरयः गुरुणा पित्रा दत्तं राज्यं राज्ञः कर्म प्रजापालनात्मकं पुरोहितादिलायक् प्रतिपद्यप्राप्य दिनां ते सायंकाले सिवत्रा सूर्यण निहितं तेजः प्रतिपद्य हताशनोः निरिव धियकं बभी सीरतेजसः सायमिनसं ऋमे धादिसो वाअस्तंयनिन्धिन स्वापित धिनंवा आदित्यः सायंप्रविश्वतीत्यादिश्वतिप्रमाणम् १ दिल्लापेति दिला

स्राज्यं गुरुणा दत्तं प्रतिपद्याधिकं बसी दिनां तेनिहितं तेजः सिवत्रे वहुताशानः १ दिलीपा नं तरं राज्ये ते निश्म्यप्रतिष्ठितम् पूर्वप्रधूमितो राज्ञां हृद्ये गिरिवात्यितः १ पुरु हृत् ध्वज स्थे वतस्यो न्यन पंक्तयः नवाश्युत्यान दशिन्यो ननंदुः सप्रजाः प्रजाः ३ पानंतरं राज्ये प्रतिष्ठितमव

स्थितं तंरघुं निशम्याक्णरे पूर्विद्धापकाछे राज्ञां हृदये प्रक्षण धूमोस्यसंजातः प्रधूमितः अग्निः संतापागिः अश्वितद्व प्रविद्धाधिकः संतापोभिः दिस्यर्थः राजकर्तृ कस्यापिनिशमनस्याना वुपचारान्त्रसमान कर्तृ कर्विविरोधः २ पुरुद्दति पुरुद्दत्व ध्वाः इद्धानः सिकछ दृष्यर्थराजिभिः पूज्यतद्युक्तंभि विष्योक्तरपुराणे एवंयः कुरुते यात्रामिद्रके तोष्टिधिष्ठर पर्जन्यः कामवर्धिस्याक्तस्य राज्येनसंशयद्वति पुरुद्दत्व धवास्य द्याः

सः५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नवाभ्यत्यानम् अभ्य नितम्यद्यंचपश्यंतित्न्छाताः नवाभ्यत्यानदिन्यः उर्ध्वमस्यिता उद्धिमताश्वनयः नयंक्तयोयासांताः सप्रजाः ससंतानाः प्रजास्यासंत तोजनद्यभयत्राप्यमरिसंहः ननंदः ३ समिति हिरद इविहरे देश्ववागच्छतीतिहिरदगामिना कर्तर्यपमाने सप्यजाता वितिपाणिनिः तेनर्घुणा सममेवयुगपदेवह्यं समान्त्रात्मभिष्ठितम् कितत् ह्यम् पित्र रागतं पित्रं पित्रचित्रे विष्यत्ययः सिंहासनं अर्ग्न सम्भवयं पाष्ट्रं प्रज्ञात्मभिष्ठितम् कितत् ह्यम् पित्र रागतं पित्रं पित्रचित्रे विष्यत्ययः सिंहासनं अर्ग्न सम्भवयं सिन्हित्या ४ अयसिंहासनारापणानं तस्म तस्य स्थासंनिधानमाहः छायति अत्र रघोस्ते जो विशेषण स्वयं सिन्हित्या

सममेवसमाऋंतं इयं हिरदगामिना तेनिसंहासनं पित्र्यम् विलंनारिमंडलम् ४ छायामंडललस्येणतम हत्र्याकिलस्ययं पद्मापयातपत्रेणभेजेसास्नाज्यदीस्तिम् ५

त्रस्याछत्रधारणं कृतिमित्रं सते पद्माखस्भाः खद्माः पद्माखयापये त्यमरः सास्वयमद्द्रयादिल किलेतिसंभा वनायाम् सति छायामंडललस्येणकां तिषुंजानुमेथेन नत्रस्वरूपतो दृष्येन छायामंडलिमखनेनातप्तानं दृष्य ते छायास्यिपयाकां तिः प्रतिबिबमनातपद् सभयत्राप्यमरः तेनपद्मातपत्रेणपद्ममेवातपत्रं तेनकारणभूतेन साम्राज्यदासितं साम्राज्यसाम्राज्यकमणिमंडलाधिपत्यदासितं प्रभिष्नितं ने प्रत्यथाक्यमेताद्शीकां तिसं पत्तिरितिभावः ५

ナ

रमुःस

संप्रतिसरस्वतीसां निध्यमाह परिकल्पिति सरस्वती कालेकाले सर्वेषिपयोग्यकालेषु नित्यवीप्सयीरितिवीप्सा यां दिवन्तम् वंदिषु परिकल्पितसान्तिथ्या हतसन्धिमासती स्तुलंक्तीत्राई रघं अर्थ्याभिरर्थादनपेताशिः धर्मपथ्यर्थन्यायादितियत्यत्ययः स्तुतिभिः स्तोत्रेरुपतस्य देवतात्वध्याप् जितवतीत्यर्थः देवतातं न नाविष्णः पृथिवीपतिरितिवा लोकपालात्यकलादेखन्संधेयस् एवंचसति उपोद्वपूजासंगतिकरणमित्रीकरणप्न

परिकल्पितसानिष्याकालेकालेचबंदिषु स्तृतंस्तुतिषर्थ्याभिरूपतस्थेसरस्वता ६ मतुप्रभृतिभिमन्यभूक्तायद्यपराजिभः तथाय्यनन्यपूर्ववतिसानासीहसंधरा ७

शिषितिवाच्यिमत्यनेनात्मनेपरंभिन्धित ६ मन्विति वसंधराम्बुप्रमृतिभिर्मन्योः पूज्येः रा-जिभः मक्तायद्यि भुक्तेवत्यर्थः यद्यपीत्यवधारणे अप्यर्थयित्वार्यस्यादितिके प्रावः तथापि तिस्मन् रा शि अन्यः पूर्वीयस्याः सा अन्यपूर्वा अन्यपूर्वानमवतीत्यनन्यपूर्वा अनन्योपभुक्तेवासीत् तत्यथमपितके वातुरक्तवतीत्यर्थः ७ ७ ७ ७ ॥

W.R

अत्रकारणमाह सइति हियस्माकारणात् सरधः युक्तदं उत्याययापराध दं उत्यास वस्य छो कस्य मन आद्दे जहा र क्यमिव अतिशातो अत्युष्णोवान भवतीतिनातिशीतोष्णः नञर्थस्यशब्दस्य सप्सपितसमासः दिसणोदिस्-णिदिग्मवीन भर्तान्वायुरिव मलयानिल इवेत्यर्थः युक्तदं उत्येत्यत्र कामंद्रकः उद्देजयिति तिस्रोन मृदुनापरिभूयते दं छेन चृपतिस्तस्मा द्युक्तदं छः अशस्य तद्दति ८ मंदिति तैन रघुणा अजाः श्रेगे दिलीपविषये सहकारः अतिसोरभ-

सहिसविस्थलोकस्थयुक्त दंडतयामनः आददेनातिशातोष्णोनभस्वानिवदक्षिणः द मंदो तंगः कृतास्तेनगुणाधिकतयागुरो पलेनसहकारस्यपुष्णोद्रमइवम्बाः १ नयविद्विर्नव राजिसदस्चोपदर्शितम् पूर्वएवाभवस्यक्षस्तक्षिनाभवदक्तरः १० श्रुतः आस्त्रश्रुतोरसालोसी

सहकारोतिसोरभइत्यमरः तस्यफळेन पुष्पो द्रमेपुष्पो दयइव त्तोपिशणाधिकत्याहेतुना मंदोत्कंगः प्रत्योत्स-क्याः कृताः गुणोत्तरश्चउत्तरोविषयः पूर्विक्सारयता तिमावः ९ नयेति नयविद्धिनीतिशास्त्रज्ञः नवेतस्मिन्राज्ञिवष-ये तमधिकत्यत्यश्चः सत् धर्मशुद्धादिकम् असन्द्रदश्चहादिक्नोपदर्शितम् तस्मिन् राज्ञि पूर्वएवपसः अभवत् सन्त्रात् इत्यर्थः उन्तरः प्रसोनाभवत् तत्रसद्सतोर्भध्येसदेवाभिमतनासत् तद्ज्ञानंतु ही नार्थमेवत्यर्थः प्रसः साधनयोग्यार्थः प्रसः पार्श्वगकत्साध्यसहायबलिमिनिश्चितिदेशवः १०

पनामापिभ्रतानासुत्कषंपुषुषुणाः नवेतिस्यन्यहापाछस्यनविमवाभवत् ११ यथायलहादनाच्य द्रःभतापात्तपनायया तथवसाध्रदन्वयाराजायछातरजनात् कामकणात्वावयात्वयात्वतस्य वान्तवस्य नात्याक्षणस्यकायायदायावर

राजामकतिरंजना दन्वर्थः सार्थकराजशब्दोऽभूत् यद्यपिराजशब्दोराजतेदिश्यर्थात्क निन्भत्ययांतोनतुरंजेः तथापि त्नामनेकार्यलाद्रजनादाजेत्युक्तकविना १२ कामिमित विशालेतस्यरघोलेचिन कामंकर्णातयोविश्रांतेकर्णात्र तगते आस्ताम् चस्त्रभतोभावश्रवस्त्रधनात् चस्त्रवःपतात्वयः सूद्यान्द्रायायान् कतव्यायान् द्रायात् प्रका-

ढब्येति अथलब्यस्यराज्यस्यरक्षाणीरजनस्य देशनगर्यामेषुग्रितस्यायोधानामिषसंयहोपितुल्योर्मानं व्यव स्थापनम् साम्यं लिंगिषुदानहित्तकरणेत्यागः सतामर्चनं कार्याण्येवमहासुजापश्मनान्येतानिराज्येनवे तिप्रश्न मनेन परिपंथिना मनुरंजनपत्ती काराज्यां स्थिरी करणेन स्वस्थं समाहित चिनमेनं र घुं पंक जलक्षणापदाचिन्हा-श्रियोः पिविशेषणमेतत् शरत् दितीयापाथिवश्रीः राजलक्ष्मीरिवससुपस्थिता प्राप्ता १४ निर्दृष्टेति निःशेषं दृष्टाः

लब्धमशामनस्वस्थमथोनंससुपस्थिता पार्थिवश्राहितायेवशारतंकजलस्णा १५ निर्वृष्टलघुति में पैसिन्तवत्मास्तदः सहः मतापस्तस्यमानोश्चयगपद्यानशिदिशः १५वाविकसजहारंद्रोधनुर्जे त्रंयपुर्दिशे प्रजार्थसाधनेतोहिपयायोद्यतकासुको १६ निर्वृष्टाः कर्तरिक्तः अतएवल्यवः तेमेपैः सुक्त

वर्त्वात्यक्तमार्गः अतएवसदः सहः तस्यरघोः भानीश्चमतापः पोस्वमातपश्च मतापोपोस्वातपावितियादवः यगपत् दिशोव्यानशेव्याप १५ वाविकिमिति इंद्रः वर्षासभवंवाविकं वर्षानिमित्तमित्यर्थः वर्षाभ्यस्विगित्वव्ययः धनुः संज हार रघः जैत्रं जयशीलं जेत्शब्दान् नंतात्मज्ञादिभ्यश्चेतिस्वार्थः ण्यात्ययः धनुर्दधो हियस्मान्ताविद्रर्ध्य मजानामर्थ-स्य मयोजनस्य दृष्टिविजयलक्षणस्यसा धनविषयेपयिणोद्यतेकार्यके याभ्यांतोपयिणोद्यतकार्यको पानांतरे र सु-हो

पर्यायेणोद्यमो विश्रमश्चययोस्तो पर्यायायमिश्वमो ह्योः पर्यायकरणादक्षेशइतिभावः १६ पुंडरीकेति पुंडरीकं सितांभोजमेवातपत्रं यस्यसः तथोक्तः विकसंतिकाशानि काशाख्यत्णकुसमान्येवचामराणियस्यस्तयोक्तः ऋ तः शरहतः पुंडरीकिनिभानपत्रं काशानिभचामरं त्रेष्ठं विडंबयामास अनुचकार तस्यरघोः श्रियंपुनःशोभां तुनशाप शोभासंपित्तपद्यासुलक्षाःश्रीरिवहश्यते इतिशाश्वतः १७ श्रसादेति श्रसादेनसः सुरवे तस्मिन्रधो

पुंडरीकातपत्रस्तं विस्तस्काश्चामरः ऋतुर्विडं बयामासनपनः प्रापति ख्यम् १७ प्रसादसः मुरवेतिसाश्चंद्रचिशादयमे तदाचक्षः ष्रातां प्रतिसास्तरमारसाहयोः १८ हसश्रेणीषुतारासः कुमुहुत्सःचवारिषु विभूतयस्तदीयानापर्यस्तायशसामिव १९

विशद्भिमिन्धन्तं ने देन ह्योविषये नदानस्यां भीतिरन्यागः समरसासमस्वादा तुल्यभोगेतियाव त् रसीगंधेरसः स्वादेइतिविश्वः आसीत् १८ हंसेति हंसानांश्रेणीषु पंक्तिषु नारास्त्रस्त्रेषु कुमुदानियेषु सिति कुमुद्देनि कुमुद्देनायेष्वित्यर्थः कुमुद्देनियान् नार्षु संविधनां यशसा विश्वत्यः संपदः पर्यस्ताद्देनभारिताः किमित्यद्देशा अन्ययाक्यमेषामेषधविषेतिभा नः १९

H.8

8

इस्विति इस्पूणां छायाइस्त्छायं छायाबाह्ल्यइतिनपुंसकत्मम् तत्रनिषण्णाइस्त्रः छायिनिषादित्यः स्वादिंगपाठ इ स्वाः छायेनिषियहः अन्ययाबहुत्वेनपुंसकत्मसंगात् शालान्गोपायंतिरसंनीतिशालिगोष्यः सस्यपालिकाःस्त्रियः कर्मण्यण् टिष्ठाणिनित्यादिनाङीप् गोप्तः रसकस्यनस्यरघोः गुणेभ्यः उद्योयस्य न हुणोद्यंगुणोत्यन्मस् आकुमा रंकुमारादारभ्य कथो हातः कथारंभोयस्य तत् कुमारेरिपिस्त्यमानिमत्यरः यशोजगुःगायंतिस्म अथवाकुमारस्य सत्तोरघोर्याः कथाः इंद्रविजयादयः नत आरभ्य आकुमार कथम् तत्राप्यिभिविधावव्यशिभावः आकुमार कथंउहान

इस्र च्छायिनषाहिन्यस्तर्यगोत्तर्गणोदयम् याक्रमारक्योहातंशाहिगोयोजगर्यशः १० यससादोदयादभः क्रमयोनमहोजसः रघोः परिभवाशिक वस्त्रभहिषतामनः २१

तीयस्मिन्कर्मण गानिक्रयाविशेषणमेतत् स्यादम्यादानस्रह्णतआरंभइत्यमरः आकुमारक्योद्धृतमितिपावेकुमारस्य-सतस्त्रस्यक्याभिश्चरितेरुद्धृतं यद्यशः तद्यशाधारभ्य यशोजग्रदितियाख्येयम् २० प्रससादिति महोजसःकुंभयोनेरग-स्त्रस्य अगस्त्रःकुंभसंभवइत्यमरः उद्यादंभः प्रससाद प्रसन्तंबभूव महोजसोर घोरूद्यात् परिभवाशंकि हिषतां मनः नुक्षभे का हुष्यंप्राप अगस्त्रोदयेजलानिप्रसीदंतीत्यागमः २१ ५ ५

16 - 16 5 - "

रखःशः

महोति मदोदयाः महोद्धताः क्छदेषामस्तीतिक्छ्यंतः महाक्छद इत्यर्थः यवादितान्यकारस्यवतामावः सरितां कूलानिउद्वजनी तिकूलसृद्धुजाः उदिकृलेकजिवहोशित्रवश् प्रत्ययः अक्षित्वित्वादिनासुमागमः महोक्षाः महोत्राः सहोताः अन्तरेत्यादिनानिपातनादकोरांतः कीलाग्वेलं विलासक्तमण तस्यरघोरुत्याद्वतावपुष्पतः परभंज कस्य विक्रमंशीर्यमत् पापुः अनुचक्तः २२ प्रसविशित मदस्यवगंधोयेषांतेर्मदगंधिभिः उपमानाचितिसमासां तदकारः सप्तपर्णानां स्थविशेषाणां सप्तपर्णाविशालतक्शारदोविषम छद्दत्यमरः प्रसविः पृष्पः आहतास्तस्यरघोर्ना

मदोद्याः ककुरंतः सितां कूलसद्द्रणाः बीलाखेलमन्त्रापुर्महोसास्तस्य विक्रमम् २२ प्रस्वेः सप्त पणिनां मद्गिधित्रिराहृताः असूययेवत्नागाः सप्तधेवप्रसत्क्रद्धः २३ सिरतः कुर्वतीगाधाः पथ श्वाश्यानकर्दमान् यात्रायेपेरयामासत्राक्तेः प्रथमशरत् २४ गागजाः गजीपनागमातंगा विस्मरः जूसूय

येव आहितिनिमित्तयास्पर्दयेवसमधेवपसुस्तुवुः मदंवरुषुः प्रतिग्जगंधाभिमानादितिभावः करात्कराभ्यांमेद्रोञ्च नेत्राभ्यांचमदस्त्रितिरितिपालकारव्ये करान्नासार्धाभ्यामित्यर्थः २३ सरितइति सरितोगाधाः सम्पत्राः कुर्वता पथा मार्गात्र्य आश्यानकर्दमान् शक्षपंकान्कवेती संयोगादेशनोधातोर्यण्वतइतिश्यते निष्ठानत्वम् शरत्शारदृतुः तंर

M.R

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

युम् शक्तेकत्माहशक्तेः प्रथमं प्राक्ष यात्रयिदं उपात्रयि प्रियागास नो द्यागास प्रभुमंत्रशान्तिसंप क्रियागार रत् स्वयमुत्साहमुत्साद्यामासेत्यर्थः २४ तस्माइति वाजिना मश्वानां नी राजनाविधो नी राजनारविशां तिक्रमंणि सम्यक् विधिवत् हतो हो सस्मिक्षेविन्हः प्रगतादिस्णां प्रदक्षिणम् तिष्ठदु प्रभृतितादव्ययीभावः प्रदक्षिणं-याधार्षिः ज्वाला तस्यवाजेनहस्तेनेव तस्मेजयंददो उक्तं महायात्रायाम् इदः प्रदक्षिणगतो हुत सुङ् नृपस्य धात्री

नसीसम्यधानो विन्हिर्वाजिनीराजना विधी महिष्णार्चिर्याजेनहरूनेने वजयंददी २५ सगुप्तमूख पर्यतः शहरपाधिरियानितः षडिधंब्लमादायमतस्यदिग्निगीषया २६ अवाकिरन्वपो वृद्धास्त्रेला जे:पोरयोषितः प्रविभिन्देने स्वित्तित्वाच्यान्य

जै:पीरयोषितः पृषते मंद्रो द्तैः श्लाराम्यद्वान्यतम् १७
समुद्रवसनां व्याणां करोताति वाजियहणंगजा
दीनामप्यपुण्यसणं तेषामपिनाराजनाविधानात् १५ सङ्गति युमीमूलंग्वीनगसस्यानं पर्यतः प्रांतदुर्गन्येनसग्रममूल
पर्यतः श्रद्धपाष्णिः उद्धतपृष्ठशञ्चः सेनयारक्षितपृष्ठदेशोवा अयान्वितः श्रप्नदेवान्वितः अयः श्रप्तावहाविधिरित्यपरः
सरधः विद्विधंमीलभृत्यादिक्षं वलंभेन्यं मोलंभृत्यं सहन्त्वेणिद्विपद्विकंवलिमित कामंदकः आदाय दिशांजिशा
वयाजेतु मिच्छया प्रतस्य १६ अवाकिरिनित वयो हन्दाः पोरयोषितः तं रधं प्रयातं खाजेरानारलाजेः मंदरोह्

19.87

तैः पृषति बिंदु भिः सारोर्भयः क्षारसमुद्रोर्भयः अन्यतं विष्णाभिव अवाकिरन् पर्यक्षिपन् २० सद्ति यानीन बर्हिनी मकश्चिनाहाराजइति के नित् दंदः पर्जन्यो मघवावृषाहरिहरयः यानीन बर्हिस्तये तोंद्रपर्यायेषु हलायुधाभिधाना त् तेन तुल्यः सरधः अनिलेना तुक्लवाते नो द्रेतः के तुभि अजिः अहितान् रिपृन् तर्जयि विभक्षियान्व तर्जिभ ल्योर तुद्दान्ते विभक्षि हो दिन्त करणे ना तुद्दाने लिनि मन्तर्यात्मने पद्स्यानिसल ज्ञापनात्परस्मेपद्मितिवामनः

स्ययोपयम्प्राचीत्त्यः प्राचीनबहिषा अहितानिन छो दूत्रेस्तर्जयिन वकेत् भिः १८ रजीभिः स्यं देनो द्त्रे गजेश्र्य धनसन्ति भेः भवस्तल भवयो मक्र वन्यो मक्रित्तस्य १९ प्रतापो येततः शब्दः परा

गस्तदनेतरम् ययोपश्चाद्रयानीकचतुरकधेवसाच्यूः ३० मथमं प्राचीदिशंययो २० रजीमिरिति विंक्तेन स्यंदनोद्तेरजोभिः धनसनिभेः वर्णतः क्रियातः परिमाणतश्चमे घतुत्येग्जैः यथाक्रमं योम आकाशं भवस्त मिव भ्रतः चयोमेवक्षवन् ययावित पूर्वणसंबंधः २९ प्रनापइति अग्रेप्यतापस्तेजोविशेषः सप्रभावः प्रतापश्चयनेजः के शदंडजिम्यमरः ततः शब्दः सेनोक छकछः तदनंतरं परागोधितः परागः पुष्परजिस्य हिस्सानीययोरितिवश्वः पश्चाद्रयादिरथा शवादिकंचतुरंगबलं इति त्यं चतुरकं भेवचतुर्वहिष् रक्षः प्रकांद्रकाये सेविज्ञानादिष्णं समृते सम्हेत्यहेत्व स्वर्थः प्रवानिकिपतिष्ठ विश्व स्थानादिष्णं समृते स्थाने किपितिपाठे दिश्व स्थानादिष्णं स्थाने स्थाने स्थाने किपितिपाठे दिश्व स्थाने स्याने स्थाने स्थाने

TT. Y

मर्विति सरधःशिक्तमतात् मरुपृष्ठानिनिर्जाखस्यानानिसमानो मरुपन्नाना वित्यमरः उदंभां स्युद्भू तजलानिचकार् नाच्याः नो भिक्तार्यानदीः नाच्यंत्रिलिंगंनो तार्यङ्खमरः नो वयो धर्मिष्यमूले त्यादिना यह्यत्यचः से प्रमराः सत्वे न तायित्रकार विपिनान्यरण्यानि अटच्यरण्यं विपिनिष्यमरः प्रकाशानिनिर्वक्षाणि चकार् तस्यागम्यं किम पिनास्तातिभावः ३१ सद्दित महतीसेनां पूर्वसागरणामिनीम् कर्षन् सरघः हरस्यज हाण्यो ऋषां गंगां कर्षन् सा

मरुपृष्ठान्यदंभां सिनाव्याः सञ्चतरान्दीः विधिनानित्रकाशानिशक्तिमलाच्चकारसः ३१ ससेनां महतां कर्षन्पूर्वसागरगामिनाम् बन्नो हरजदाष्त्रष्टा गंगामिवभगीरथः ३२ त्याजितेः पलमुत्रवित्रे भिनेश्चबहुधानृषेः तस्यासी दुल्बणीमार्गः पादेपेरि वदंतिनः ३३

पिपूर्वसागरगामिनी भगरियद्वबभी भगरियोनामकश्चितः पिलद्रां भागराणां नमातसावनाय हर किरादात् गंगामक्तियता राजा यसंबंधात् गंगान्तभागीरयी तिगीयते ३२ त्याजिते रिति प्रलंखामं वृक्षपरे प्रस्वं त्याजितेः त्याजितेः त्याजिते । त्याज्ञेण्यंतात् द्विमकाद्रप्रधानेकर्मणिकः स्वपदात् न्यावितेः अन्यत्रीत्यादितेः बहुधाभगेनः रणेजितेः अन्यत्रिष्ठ । त्याद्रपः प्रदेशः पद्रिपः पद्

यनमाणासमुद्रल्यास्यास्याद्व यात्रास्यास्यतःसहस्यान्याश्रयवतसा ३५ वंगानुत्वायत्रसानेतानोसाधनोद्धतान् निचरवानजयस्तभान्यतास्यात्वातरेषुसः ३६

सह्माद्यः शब्दाः जनपदवचनाः क्षत्रियमान्वक्षते वेतसीवेतसः संबंधिनीं वित्तं पणितिमसर्थः आश्रिस आत्रासंरक्षि रधः नाभः साधनेकद्वान् सन्मद्धन् वंगान् राज्ः तरसाबलेन तरसीबलरहसीतियादवः उलवायोन्यूल्य ग

आपादिति आपादपयं अंधिपयपर्यतंत्रणताः अतएगोलगताः पूर्वमुद्धता अपिमितरोपिताः ते वंगाः कलमाइ व शालिविशेषाइव शालयः कलमाद्याश्चषष्टिकाद्याश्चरं स्थानात्रम्यः ते व्यापादपयं मूलपदपर्यतं पादो अभेत शयांशेशेलप्रत्यंतपर्वते इतिविश्वः उत्तवातप्रतिरोपिताश्च तं रघुं फले धनेः अन्यत्रस्यः संवर्द्यामासुः फले फ ले धने बीजे निष्यत्तोभोगलाभयोः सस्यइतिकेशवः ३७ सइति सरघः बद्दाहिरदाएवसे तवीयस्तैः सैन्यैः किपिशां-

आणाद्यदापणताः कलमाइवतेर घुम प्रलेः संवर्धामासुक्तवात्मितरोपिताः ३७ स्तीर्लाक्षि शासिन्यर्बद्धहरू स्रद्भेत्भिः उत्कलाद्धितपथः कलिगाभिसुरवाययो ३८ समनापमहद्भ्यम् भिनी स्गान्यवेशयत् अंकुशहरहस्यवयंतागंभीरविद्नः ३९ नामनदांकरभागितिके चित्रवंति तीर्ला उत्कलेगज

भिरादर्शितपथः दिशितमार्गः सन् किंगाभिमुखोययो ३८ सद्ति सरघः महेंद्रस्यकुलपर्वतिशोषस्य महेंद्रोमल यः सत्यः शक्तिमानृष्ट्यपूर्वतः विध्यश्चपारियात्रश्चसमितेकुलपर्वताद्द्रितिषणुपुराणात मूर्धितिष्ट्णंदुः सह भता प्यंतासारथः गंभीर विद्नोहिरदस्य गजविशेषस्य मूर्धितीष्ट्णं निशात मंकुशियव न्येवेशेयत् निष्टि सवान् ल गोदाच्छोणितस्त्रावान्मां सस्य मथनादिष आत्मानं योनजानातिसः स्यादंभीरवेदन द्दिराजपुत्रीये चिरकालेनयो वित्रशिक्षांपरिनितामणिगंभीरवेदीविजयः सगजोगजविदिभिरितिम्यचर्माये र्युःश

मनीति गजसाधनःसन् कालिंगः कलिंगानांगजा ह्यज्रमगधकलिंगस्रमसादणित्यण्यत्ययः अस्त्रेरायुधैः तर्घुं पक्ष णांछेदेउ घतं उद्यक्तंशकं शिलावर्षापर्वतद्व प्रतिजयाह अभियुक्तवान् ४० दिषामिति काकुत्स्थोरघुः तत्रमहेंद्राद्री दिषांनाराच दुर्दिनम् नाराचानांबाणविशेषाणांदुर्दिनं अक्षणयावर्षसुच्यते विषद्य सहिलास द्याशास्त्रं मंगलस्नात द्विजयमंगलार्थे अभिषिक्तद्व जयश्रियं प्रतिषदे प्राप यत्तु सवीषिधस्नानंतन्मंगलमरोचकमितियादवः ४१ तां-

यतिजयाहका िंगस्तमस्त्रेर्गज्साधनः पक्षच्छे दो द्वांश्वाकंशिलावर्षावपर्वतः ४० हिषां विषह्यकाकु त्यस्तत्रनाराच्ह दिनम् सन्धंगलस्मातइवयितपदेजयश्रियम् ४१ तांबूलीनां दलेस्तत्ररिचतापा नभूमयः नालिकेरास्वयोधाः शात्रवंचपपुर्यशः ४२ गृहीतयितमुक्तस्यसेधमीवजयानृपः श्रियंम

हेंद्रनोथस्य जहार नतुमे दिनीम् ४३ ब्लानामित तत्रमहेंद्रांद्री युध्यंतद्दतियोधाः पचाधच्रिताः कियाः ज्ञापानभूमयः पानयोग्यप्रदेशायेक्ते तथोक्ताः कालिकरासवं नालिकरमधं तांब्लानां नायवल्लानां हर्लेः पपुः तत्र-किन्द्धियर्थः शात्रवंयशश्चपपुर्जन्द्विरत्यर्थः ४२ गृहातेति धर्मिकियी धर्मार्थे किन्यशीलः सन्पोरघुः गृहीतश्चा ८ सीमितिसुक्तस्य महेंद्रनाथस्य कालिंगस्य श्चियंजहार धर्मार्थिमितिभावः मेदिनांतुनजहार शरणागत वात्सल्या हितिभावः ४३

सः४

ततइति ततः प्राचीविजयानंतरं प्रत्ववस्ग्गातिना प्रतित्र सुक्ष्रेणिमता ब्रीह्यादिला दिनियस्यः वेद्याः ससुद्रक् वस्य तदेनो पांस्पेने व्यगस्येनाचिता माशां दक्षिणां दिशं अनाशास्यजयः अयलमिद्धतात् अपार्श्वनीयजयः सन्ययो अगस्योदक्षिणामाशामाश्रित्य नमसिस्यतः वर्रणस्यात्मजीयोगी विध्यवातापिम द्वादितायुप्रगणे ४४ सङ्गि सरघः गजानां दोनेन म देनसग्धिना स्राधिना स्राधिना गंध्स्येदिसादिना इकारादेशः समासांतः यद्य विगंधस्ये वेतदे सात्य ह णांकर्तव्य मितिने सिर्गिकगंधिव वसायामे वेकारादेशः तथापिनिरंक्शाः कवयः तथामाद्यकान्ये वतुरयुक् छद्युच्छ

त्तोवेलात टेनेव पल वसूगमालिना जगस्याचितामाशामनाशास्य जयो ययो ४४ ससेन्य परिमोगेनगजदान सगिधना कावेशसरितां पसुःशकनीयामिवाकरात् ४५

सगंधयः सततगास्ततगानिगरीलिभिः नैषधेच अपांहित्प्तायनवारिधारास्वादुः सगंधिः स्वद्तेतुषरिति नक् मधारयान्मत्वर्थीयइतिनिषधादिनिपत्ययपक्षोपिजघन्यएव सेनायांसमवेताः सेन्याः सेनायांसमवेतायेसेन्यास्ते सेनिकाश्चतइत्यमरः सेनायावेतिण्यप्रत्ययः सेन्यानांपरिभागेन कावेरांनामसरितं सरितांपत्यः समुद्रस्य शंक नीयां अविश्वसनीया मिवाकरोत् संभोगिलंगदर्शनात् भर्तुरिवश्वासोभवतातिभावः ४५ TI-ET

बहोरिति विजिगाषोर्विनेतृतिन्छोः गताध्वनस्तस्यरघोः बहेःसेन्येः बहंशित्तब्हिंसेन्यिमितियादवः मारीनेषुग रीन्वद्वनेषुउद्भांताः परिभांताः हारीताः पक्षिविशेषायास्त्रताः तेषांविशेषा हारीतोमदुः कारंडवः पूवद्वमरः म लयादेकपत्यकाः आसन्तभू मयः उपाधिभ्यांत्यकित्यादिनात्यकच्प्रत्ययः अध्यषिताः उपत्यकासूषितिमत्यर्थः उ पान्वध्यादुः सद्तिकर्मतम् ४५ ससंज्रिति अन्वेः क्षणणानामेलालतानां उत्तित्यावः उत्ततनशिलोः अलहितिसा

बंबेरध्युषितास्तस्य विजिगीषोर्गताध्वनः माराचोद्भांतहारीतामखयाद्रेरपत्यकाः ४६स् संज्रस्य स्रण्णानामेलानासुत्यितिष्णवः तुत्यगंधिषुमत्तेभकटेषुप्रलरेणवः ४७ भोगिवष्टनमार्गेषुचंदना नासमिपितम् नास्त्रसत्करिणाये वितिपदीच्छेदनामाप ४८ हिनाइष्णुच्यत्यः प्रलरेणवः प्रलर्गास्-

तुत्यगंधिषु समानगंधेषु सर्वधनीतिविद्यंती बहुवीहिः मन्भानां कृटेषुगंडेषु ससंजुः सन्ताः गजगंडेकृटी कृटावि त्यमरः ४७ भोगीति चंदनानां चंदनदुमाणां भोगिवष्टनमार्गेषु सपविष्टनानानिम्नेषु समर्पितंसंजितं त्रिपदी छेदि नां पादश्रृंखला छेदकानामपि त्रिपदी पादबंधनिमितियादवः करिणां श्रीवास्त्रभवं श्रेवं कं वबंधनं श्रीवाक्योणः चेत्यण्भ त्ययः नास्त्रसत् नस्त्रस्तमभूत् युद्धोलुङीतिपरस्रोपदम् युषादिलादङ् अनिदितामित्यादिनानकारलीपः ४८ H. A

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दिशाति दक्षिणस्यां दिशिरवेरिपतेजो मं दायते मं दंभवति छोहितादिलात्यष्प्रत्ययः वाक्यषद्रयात्मनेपदम् दिश्व-णायने तेजोमां चाहितिभावः तस्यामेवदिशिपांड्याः पांडूनांजनपदानांराजानः पांड्याः पांड्योर्ज्यण्दितिङ्यण्यु त्यप्ः रघोः प्रतापं निवषे हिरे नसो दवंतः सूर्यविजयिनो पिविजितवानिति नाय कस्यमहानुक्षे विगम्यते ४९ तास्त्रपणीति ते पांड्याः तास्त्रपण्यान चासमेतस्य संगतस्य महोद्धेः संबंधि संचितं सुक्तासारं मोन्तिकवरं सारोब छे स्थिरांशेचन्याये

रिशिमंदायतेतेजोदक्षिण्स्यांर वेरिष तस्यामेवर्घोः पांड्याः मतापंनिवषे हिरे ५९ ताम्यूपं णिसमेतस्यमुक्तासारमहादधेः तिनिपत्यददुस्तस्ये यशः स्विमित्सिक्विष्णं सिनिविष्पं यथाकामंतदे बाढीदचंदनी स्तनाविविद्यास्तस्याः शेढीमडयदद्वी ५१ काबेवरित्रिवित्यमरः स्वं-

स्वकीयं संचितंयशाइव तसीरघवेनियत्यप्रणिपत्य ददुः यशासः शास्त्रतादीपम्यं ताम्प्रणीसंगमेगोक्तिकात्यनिरि तिप्रसिद्धम् ५० सइति असत्वित्चियुग्ममेतत् असत्वितिक्रमः सरघः तटेषु सानुषु आक्षीदचंदनी व्याप्तचंदनद्वभोस्व नपक्षेप्रांतेषु व्याप्तचंदनानुकृषे तस्याः दक्षिणस्याः दिशः स्तनाविवस्थिता मह्ययद्वरीनामशेकोयणाकामं यथे च्छम् निविश्योपभुज्य निवेशोभितिभोगयोरित्यमरः ५० ५ ५ ५ ५ ५

and the second s

भयोत्सृष्टिवस्याणातेनकेरत्योषिताम् अवकेष्णभूरेणुश्चूणेमितिनिधीकतः ५४

सीत् सैन्यंहितीयोणविड्वदृश्यतङ्गिमावः ५३ भयेति तेनरघुणाभयेनोत्सृष्ट्विभूषाणांपरिहत्विभूषणानां केर-लयोषितामलकेषु नमूरेणुः सेनारजः नूर्णस्य कुंकुमादिरजसः प्रतिनिधीकतः एतेनचीषितापलायननमूनात । १० द्वयावनच ध्वन्यन ५४

म्रलेति मकलानामकेरलदेशेषुकान्तिन्ति। गुरवीतिकेनियवंति तस्यामारुतेनोद्धृतस्थापितंकेतकंकेतकासंबंधिरजः तद्योधवारबाणानांरघुभाटकं ज्ञकानां कं ज्ञको वारबाणोस्त्रीत्यमरः अयलपटवासनां अयलसिद्धवस्त्रवासनाद्रव्यत्तमग् म्त पिष्टातः पटवासक इत्यमरः ५५ रवर्ज्शित रवर्ज्शिणां तृणद्रमि विशेषाणां म् रवर्ज्रः केतकी नाजीरवर्ज्शन्ति ए

मकलामाकतोड् तम्गमल्केत कंरजः न द्योधवार बाणानामयलपटवासतां ५५ रवर्ज्शस्तं धनदीनामदोद्गारसगिधेषु कटेषुकरिणांपेतुः धनागिष्यः शिक्षामुरवाः ५६

दुमाइसमरः स्कंधेषु प्रकांडेषु अस्त्राप्रकांडःस्कंधःस्याचू छाच्छारवावधेस्तरोरित्यमरः नद्भानंबद्धानं करिणां भरोद्दारे णमदस्त्रावेण सुगंधिषु गंधस्येदित्यादिनाइकारः कटेषुगंडेषु पुन्नागेष्यः पुन्नागपुष्पाणि विहास त्यब्लोपेपंच मी शिलीसुरवाः प्रलयः पेतः अनिवाणोषिलीसुरवावित्यमरः नतोषि सीगंध्यातिशयादिति सावः ५६

क्यभूयतिति चरतांगच्छतां वाहानां वाजिनां वाजिवाहार्वगंधर्वहयसेंधवसपयइत्यमरः गात्रसिंजितेः गात्रेषुशब्दां सिंध यमानेः वर्त्तरिक्तः संजितेरितिवायागः संजितेण्यंतात्कर्भणिकः वर्मभिः कवचैः पवनेनउद्तानांकिपतानाराजताञी वनानाध्वनिरम्यमूयतिनिरस्कृतः ५७ अक्काशिमित उदन्वानुद्धिः रामायनामदग्नाय अभ्यथितीयानितः सम अवकाशस्थानंददी रघवेतु अपरांतमहीपालवाजेन करंबिंददो बिहिहस्तांशवःकराङ्यमरः अपरांतानां समुद्रभ

अभयभूयतवाहानां चरतां गात्रसिं जितेः वर्मिभः पवनो द्तराजताद्यावन ध्वनिः ५७ धनकाशिक्षित्वास्यामायापयथितोदहो अपरात्महोपोलबाजनस्य वेक्सम् ५८ मन्तेमगढ्नोत्कीणोव्यक्तविक्रमलक्षणाम् विद्वरमेवत्रवाचिजयस्तभनवकारसः ५९

ध्यदेशातानेदिनेकरे समुद्रदन्तवोपनारः करदानंतुभीत्यानतुयांच्ययेति रामात्रघोरतकर्षः ५० मनेति तत्ररघुः। मनानाइमानारदनोत्कीणानिदनस्तान्येवभावेन्तः यक्तानिस्फरानिविकमस्भणानिपराक्रमनिन्हानि विजयवणी विसियानानियसिन्तं तथोक्तम् बिक्टमेव उच्चेर्नयस्तभन्वकार गाटमाकारिख्रक्टोः द्विरेवोत्कीर्णस्तम इव । ११ रघोजयस्थापको अस्दिस्थः ५९

पारसीकानित ततः सरघुः संयमीयोगी तत्वज्ञानैनेदियारव्यानिदियनामकान् रिप्निव पारसीकान् राज्ञः जेतुंस्य छव्सीनामतस्ये नतुने दिष्ठेना पिजछपयेन समुद्रयानस्यनिषिद्धतादितिभावः ५० यवनीति सरघुः यवनीनायवनस्यो णां जातेरस्त्रीविषयादयोपधादितिङीष् मुखानि पद्मानीव मुखपद्मानि उपिततसमासः तेषां मधनामचन योमदोमद गाः कार्यकारणयोरभेदेनि निर्देशः तंनसे हे कथिव अकाले भावज्यति स्तिकाले जलदो दयः भाविष पद्मिकास-

पारसीकांस्ततोजेतुं मृतस्थेस्थल वर्ताना इंद्रियारचानिवरिष्टं स्तत्वज्ञानेनसंयभी ५० यवनी सुरवपद्मानासेहमधुमदनसः बालातप्रिया ज्ञानामकालज्ञहोदयः ५० संग्रामस्तु सुलक्तास्य पाश्चात्येरश्वसाधेनेः शार्ङ्क्र जितविज्ञेयप्रतियो धरजस्य सुत् ६२

स्यापसत्तत्वात् अञ्जानांसंबंधिनंबाञ्चातपिमवं अञ्जिहितवादञ्जसंबंधितंसीरातपस्य ६१ संग्रामइति तस्यरघीः अश्वसाधनेः पश्चाद्भवेः पाश्चात्वेर्यवनेः सह दिसणापश्चात्परसस्यक् सहार्थित्ताया शृंगाणां विकाराः शार्ङ्काणि धन् वितेषां कृतितेः शब्देः अथवाशार्ङ्काः शृंगसंबंधिभिः कृतितिर्वित्तेयाः अनुमेयाः प्रतियोधाः प्रतिभवायस्मिन् तस्मि न्रजिस तुमुलः संग्रामः संकृतं युद्ध मभूत् तुमुलंरणसंकृतिनिविश्वः ६२ %

महोति सर्धः महापवितिः बाणिविशेष्ठतेः स्तृहीदलप्रलोभहाइतियादवः शमश्रहेः मर्डस्यरवरोभवदिः सि-गरिलाह्नच्यस्यः नेषांपाश्चात्यानांशिरोभिः सरघाभिर्मधुमक्षिकाभिः व्यप्तिः सरघामधुमिक्षकेत्यभरः क्षद्राः प्रयाः सद्भवानिंविष्यास्याक्रकारिकत्यम्याभ्वतो सद्भाभः इतानिसोद्राणिमध्नि सोद्रमध्निपानी यइतिकोशः क्षद्राभ्यमस्वरपादपादि जितिसंज्ञायामञ्जयस्यः तेषां परेलेक्तवके रिवमेहीं तस्तार छादयान

मल्लापवितिस्तेषांशिरोभिः शमश्रुले पहिष् तस्तारसरघाव्याप्तैः सक्षोद्रपटले दिव ६३ अपनीतिशिर स्त्राणाः श्वास्त्रश्रापणयुः प्राणणात्यतीकारः संरभाहिमहात्यनास् ६४ विनयतेस्यत्योषाय्यभि

विजयश्रमम् आस्तीणाजिनरत्नास्प्रदाक्षावलयभूमिषु ६५ मास ६३ षपनीति शेषाहतशिष्टाः अपनीतिशि ह्याणा थपसारितशीर्षण्याःसंतः शरणागतस्रक्षणमेतत् तरधुशरणययुः तथाहिमहात्त्रनासरभः सक्षाभः यणिपातः प्रणितिरेवमतीकारोयस्यसिहमहतापरकीयमोद्धत्यमेवासिह्यनतुजीवितिमितिभावः ६४ विनयंतद्वित तस्यरघोर्योधा भराः आस्तीणान्यजनरत्वा नेच्यश्रेष्ठा नियासतासः दास्वावलयानाश्रीम् युद्धकार्यास्तिवासारवाद्वेयस्तिचे त्यमरःमध्निद्राक्षापुरुपद्वतिक्षेष्ट्रिविजयश्रम सुरुपद्विनयतस्य खेपनीतवतः कत्यन्याश्रीपदेक्षणोत्यात्यन्य

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नतंद्रित ततोरधुप्तिस्वान्सूर्यद्रव शरेबणिकस्त्रेः किरणिरिव किरणोस्त्रमयूर्वांभागप्ति धृणिरश्मयद्रवामरः उदी च्यानुदग्तवान् नृपान्रसान् उद्कानीव उद्धिष्यन् कोबेरीं कुबेरसंबंधिनीं दिशस्त्रीं प्राप्ति पतस्य अनेक वशब्देने यसुप्रमाययाहदंडी एकानेक वशब्दतात्सावाक्यार्थीपमाहिधेति ५५ विनानिति सिंधुर्नामकाश्मारदेशेषु कश्चिष्तद विशेषः देशोन हिवशिषे क्यो सिंधुर्नास्तिरिक्षया मित्यमरः सिंधोस्तीरे विनेष्ट्ने रंगपरिवर्तनेः विनाता पश्चमा

ततः प्रतस्येकोबेरां भारतानिवरष्टिशम् शरेरुकोरिबोरी त्यानुद्धिरष्यन्रसानिव ६५ विनीताध्यश्रमास्तर्यसिधृतीरिविच्छने: दुधुवर्गाजनस्रधान् छंग्नकुक्षमकस्यान् ६७

स्तस्यर्धोः वाजिनीध्याः सम्माः कंकुमकेसगः कंकुमकुस्तमिकंजल्कायेषांतान् यहा सम्मकंकुमाः केसराः सटायेषां-तान् ध्ययुक्तमं काश्मारजन्मागितिशारवं वरं बाल्हा कपातनम् रक्तसंको चिपशतं धीरलोहितचं दनित्यमरः ज्वा सटाकेसरयोशितिहेगः केसरीनागकेसरः तुरंगिसंहयोग्कंधदेशोषु बकुलहुमे प्रचागहस्रोकंजल्केस्यादितिहेगः सदंधान् कायान संधः प्रकोष्ठेकायें स्वे विज्ञानादिषु पंचसः नृपेसमूहे चेतिहेगः कंपयंतिस्म ६० ४ TALS.

तत्रीत तत्रोहाच्यांहिशि भर्तृषुयम्मिकमं भर्तृवधेनस्पुरपराक्रमामसर्थः रघुचेष्टितंरघ्यापारः हूणाज नपदाः क्षित्रियास्तेषामवरोधाः अंतःपुरिस्त्रयः नेषांद्रपोलेषु पारलस्य पार्टलिमः नाडनाहिकतारुण्यस्य -आदेशि उपदेशकंबभूव अथवा पारल्यादेशी आदेशयस्य तहभूव स्वयं लेखायन हत्यर्थः ६८

A. 8

त्त्रहणावरोधानां मर्चुषयक्तिकमं कपोलपाटलादेशि बभूवर धने षितम् ६९ के बोलाः समरेसो दुनस्यवीर्यमनी स्वाः गजालानपरिक्षिरसाटः सार्धानताः ६९

कंबोजा इति कंबोजाराजानः समरे तस्यर्घोः वार्यसोद्यनाश्वराः अशान्ताः संतः गजानामात्वानं बंधनं भावे स्युटिविभाषात्वी यतेरित्यातम् तेनपरिक्षिष्टेग्रि सतेः असोटेविभावशेषेः सार्द्यमानताः ६९ ५

93

तेषामिति तेषांकंबोजानां सद्भिन्देः भूयिषाः तुंगाः द्रविणानां हिरण्यंद्रविणं धुम्नं स्तिम्यमरः राश्ययं वोपदाः उपायनानि उपायनसुप्रयाह्यसुपहारस्त्रयापदेत्यमरः कोशलेश्वरं तंरधम् शन्वदसहिविशः सहर्षहः प्रवःशन्वदश्रीहणमसहत्समाइत्यमरः तथापि उत्सेकाः गर्वास्तुनविविशः सत्यपिगर्वकारणेनजगर्वत्ययः विविन

त्रेषांसदम्बप्यिष्टा स्तंगद्रविणागशयः उपदाविविशःशश्वनोसेकाःकोशलेम्बरम् ७० तत्रोगोशगुरुशेलमारुगेहाम्बसाधनः वद्यनिवतःक् टानुद्रतेधात्रेण्याः ७१

श्रस्तं विशांना यं सुद्दं ति मिवापगाः इतिपा छातरे आपगाः नदाः उदन् तंससूद्र मिव विशांना यं तंर घुं विविशारि ति ७० तत् इति नतो उनं तरं अश्वसाधनः सन् गोर्याः सुरुं पितरं शे छं हि मवं तं उद् तेः अश्वरत् रोद् तेः धादनां गिरि कादी नां रेणु भिः तत्कृ टान् तस्यश्याणि कृ टोस्प्रीशिरवरंश्यं मित्यमरः वद्यन्विष्णाक्र रोह उसतद् छिद्श-नान् गिरिशिखर रहि स्त्रमोजायत इतिभावः ७१ ७ ७ ७

शशंसत्त्यसत्वानांसेन्यघोषेप्यसंभाम् शहाशयानांसिंहानांपरि हत्यावलेकितम् ७२ विधीवाभंगेनावलोक्षनं कृति सेन्यधोषेसेनाकलक्ले संभ्यसक्षणेस्त्यपि असंभ्रमंशंताःस्रोभविरहं नञः असज्यपतिषेथेसपासद्यमे शशासक्यगामास सेन्येश्यइत्ययाह्यस्यते बाह्य-विसमेवम्नोवनेरहामापक-। १४ मितिभावः असभगतिहेतुः तुत्यसत्वानामिति निहिसमबलः समबलाहिभितिभावः ७२ CC-0. In Public Domain. Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मूनिषिति भूनेषुभूर्जपत्रेषु भूर्जपत्रोषुनोभूनोभूनोभूनिमृद्धबद्धिमिकामतेतियाद्यः मर्भरः श्रष्ठपर्णधितः मर्भरः श्रष्ठपर्णधितः मर्भरः श्रष्ठपर्णधिति धतो मर्भराभूत् पर्मर शब्दवंतो भूताइत्यर्थः किन्बहानावण्यिशोषाणां ध्विन हेत्यः श्रोत्रसरवायहाइतिभावः गंगासीकिरणः शात्रवादत्यर्थः महातावाताः मार्गनिस्विवरे ७३ विश्वस्त्रस्ति सेनिकाः सेनायां समवेताः माण्वहत्वयष्ठस्त्रस्यः

भूर्जेषुमर्पराभूताः कीचकं धनिहेततः गंगासी दृरिणोभार्गम्रतस्तं सिषेविरे ७३ विश्वश्रम् मेस्णां छायास्वध्यास्यसेनिकाः दृषदोगसितासंगानिषणणम्गनाभिभिः ७४ सरतासन्तमातं गर्ये वेयस्परिनितषः आसन्तोषधयोनेतुनं क्तमस्रोहदोपिकाः ७५

नमेर्रणां सरयुन्नागानां छायास्तिषणणानां दषद्पविष्टानां मृगाणां करत्समृगाणां नाभिभिवासितोत्संगाः स्राभिन नवाः रषदः शिलाः प्रध्यास्य अधिष्ठाय विश्वास्त्रमः विश्वाताः ७४ सरछेति सरछेषु देवदारुविशेषेषु आसन्त्रानिया निमानंगानां गजानां यो वासुभवानि येवेयाणि कंग्यरंबलानि यी वाम्योण्नित्वकारा वृत्रमत्वयः नष्टस्य रितिवषः प्रतिप्रक्षितभासः ओषध्यः न कंज्वलं नोलना विशेषाः नेतुर्नायकस्यरघोः अस्त्रेहद्दापिकाः नेलनिरपेसाः प्रदीपा आसन् १५ र्ष-हो

तस्येति तस्यरघोरुतम्योवनचरेष्यः गजानां वर्षाम्माणं वर्षादे हममाण्योरित्यमरः शशंसः कथितवंतः देवदा रुद्धा कर्षान्य क्षिण्या वर्षात्र प्राप्त क्षिण्यः वर्षात्र क्षिण्यः वर्षात्र क्षिण्यः वर्षात्र क्षिण्यः प्राप्त क्षिणः प्राप्त क्षेत्र क्षिणः प्राप्त क्षेत्र क्षिणः प्राप्त क्षेत्र क्षे

तस्योत्सृष्ट् निवासेषु कं ठर्ज्यक्षतत्वचः गजवर्षिक्रगतेष्यः शशंसर्देवदार वः ७६ तत्रयुद्रधार्थीर पार्वतियर्गणेरभूत् नाराचक्षपणायाशम् निष्पेषात्पतितानलं ७७ शर्कत्संवसकतान्सकतावरतात्सवान् जयोदाहरणं बाव्होर्गापयामासिक्नरान् ७८

बाणिवशिषाणां सेपणायानां मिदिपाछानामभमनंत्रनिष्येषणसंघर्षण उत्यितताधनछाष्यिन्तयोत्तम् स्रेपणा योभिदिपाछा स्त्रगोदीधिमहाप लइतियादवः घोरंभीमंजन्यंयुद्धमभूत् युद्धमोयोधनंजन्यभित्यमरः ७७ शरेरि-ति सर्धः शरेषणिः उत्सवसंकेतान् नामगणान् विरतोस् वान्कता जित्तत्यर्थः विन्तरान् बाह्यः स्वभुजयोर्जयो दाहरणं नयरव्यापकंत्रबंधविशेषगा प्यामास गितुष्कित्यादिना विन्तराणां कर्मत्वम् ७ ८

94

परस्परेणिति तेषुगणेषुउपायनयुक्ताः पाणयोयेषांतेषुसत्सः परस्परेणान्योन्यम् राज्ञाहिमवतःसारोधनरूपिव ज्ञातः हिमाद्रिणाराज्ञः सारोब लरूपोविज्ञातः एतेन तत्रस्यवस्तूनामन् ध्यत्वंगणानामकृतपूर्वः पराजयइतिध्य न्यते ७९ तत्रेति सरघः तत्रहिमाद्री असोभ्यमप्रध्यंयशोराशिनिवेश्य निधाय पोलस्सेनरोवणेन तुलितस्य

परस्परेणिविज्ञातस्तेषूपायनपाणिषु राज्ञाहिमवतः सारोराज्ञः सारोहिमादिणा ७९ तत्राक्षोप्ययशोराषानिवेश्यावरुरोहसः पोलस्यतिलनस्यादेरादधानइविह्यम् ८० चकंपेतीर्णिलोहित्येतिसान्याज्योतिषेश्वरः तद्रजालानतायाप्तेः सहकालागरद्वमेः ८१

ना सितस्य अदेः के सास्य दियमाद्धानोजनयनिवाकरो ह के आसंगलेव प्रतिनिवृत्त इत्यर्थः निह्यूराः पूरेण प्राजितं अभियुंजतइ तिप्तावः ८० चकंपइति तिसान् रघो तीणीं सित्यानामनद्यिनतिसान् तीणीं हिन् स्मित् प्राप्तिषाणां जनपदानाभी स्वरः तस्यरघोर्णजानामात्वानतां प्राप्ते का लागकद्रमः कृष्णागक्रवसः सहचकं पेकंपितवानत

ति सप्राज्योतिषेश्वरः रुद्धार्वमाद्यतस्य प्राधारावर्षचतत्दुर्दिनंच धारादृष्टिवनादुर्दिनीभूतं अस्यर्धाः रथवर्त्तरजोपिनप्रसेहे पतादिनां कृतएकप्रसेहे नकृतोपीत्यर्थः ८२ तमिति कामरूपाणांनामदेशानामाशः प्रभः अत्यारवंडलविक्रमं अतीद्रपराक्रमं तंरघं भिन्नाः स्त्रवन्त्रदाः कटाः गंडाः येषांतेनिंगेर्गजैः साधनेः भेन कामक्षेत्रवस्तस्यहमपीवाधिद्वताम् यत्युष्णापहारणाखायामानचपाद्याःदश नागान्दलाशरणंगतद्त्यर्थः काद्रशेनिगःयेनिगरन्यान् रघुव्यतिरिक्तान्नृपातुपकरोध श्राणामपिश्ररोरघरिन तिमानः ६३ कामस्पित कामरूपेश्वरः हेमपी वस्याधिदेवनां तस्य रघोः षाद्योः खायां वनकमयपादपी वधारि निकातिम् रत्यान्येवपुष्पाणितेषासुपहारेणास्य सप्णेन आनन्व अन्यामास ८ ४ CC-0. In Public Domain. Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

इतीति जिष्णुः जयनशीतः ग्लाजिस्यश्चरुप्तिनिग्सुभत्ययः सर्धः इतिसंदिशोजिता रथेरुद्दं रजः छत्र शून्येषु रधोरेक छत्रकताहितिभावः राजां मोछिषु विश्वामयन् संक्रामयन् इत्ययः मितान्हस्वइतिस्त्रेवाचिन विरोगे इत्यतावित्यन् वर्त्यव्यवस्थितिभाषात्र्ययोगन्हस्तोनेतिष्टिनिकृत् न्यवर्नति निष्ट्नः ८५ सदिति सरधः

इतिजित्वादिशोजिष्णुर्यवर्तत्रयोद्धतम् रजोविश्रामयन्राज्ञां छत्रश्रत्येषुमोलिषुट५ सविश्वजितमारेभेयज्ञसर्वस्वदक्षिणम् आदानिहिविसर्गायसतांबारिषुचामिव ८६

सर्वसंदक्षिणायस्वतं सर्वस्वदक्षिणं विश्वजित्सर्वस्वदक्षिणइतिऋतेः विश्वजितंनामयनं आरेभे आज-न्हे कृतवानित्यर्थः युन्तंन्वेतिद्याह सतासाधूनां वारिमुन्तं मेधानामिव धादानमर्जनं विसर्गायत्यागा-यहि पात्रविनियोगायसर्थः ८६ % % %

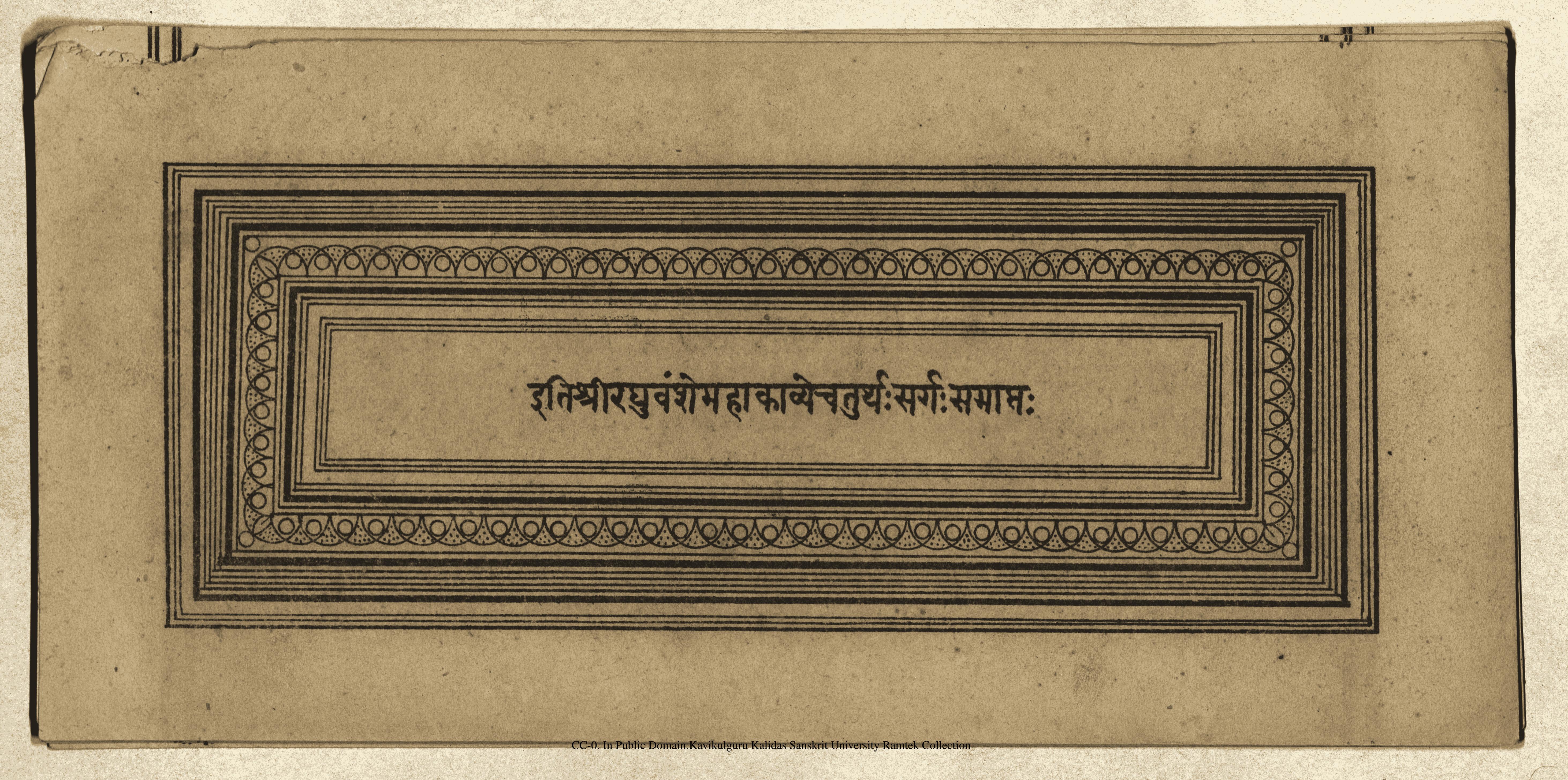
रिक्रियाभिः पूजाभिः शमितंपराजयेन यद्यलीकंदुः रवं वेलस्यं वातद्येषातान् दुःरवेवेलस्य व्यक्तीका संज्ञातेसिन्वसरव्युरिक्कयाभिर्गविभिः शिमतप्राजय्बदीकान् काबुलयाश्चरविरहाल्फकावरोधान्यान्यान्यपुरनिवृत्तयेशनुमेने ८७ यादवः चिरविरहेणोत्सकाः उत्कं विताः अवरोधा अंतः पुरांगनायेषांतान् राज्ञोपत्यानिराजन्याः क्षित्रयाः तान् राजस्वश्रराद्यदितिजातो यत्यत्ययः मूर्द्धाभिषिकोराजन्योबाहुजः क्षत्रियोक्रि डित्यमरः खपरंपति । निवृत्तये प्रतिगमनायानुमेन अनुज्ञातवान् ८७ ७ ७ ७

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तइति तेराजानः रेखाएवध्वजाश्चक्किशानिचातपत्राणिच ध्वजाद्याकारारेखाइत्यर्थः तानिचिन्हानियस्मि न्तयोक्तस् प्रसादेनेवल प्रयंप्रसादल प्रयं सम्त्राजः सार्वभो मस्यर्धाश्चरणयुगं प्रस्थाने प्रयाणसमये याः प्रणतयो न मस्काराः ताभिः करणेः धंगुली षु मोलिषु केशवं धेषु याः स्वजो माल्यानि ताभ्यश्च्युतेः मकरंदैः पुष्प रसेः मकरंदः पुष्परसः इत्यमरः रेणुभिः परागश्च परागः समनोरज इत्यमरः गोरं गोरवणिचक्कः ८८ इति

तेरेरवाध्वजकु लिशातपत्र चिन्हं समाजश्ररणयुगंत्र सादलभ्यम् प्रस्थान प्रणतिभिरंगुलीषु चक्कमोलिस्र क्युत्मकरंदरणगोरम् ८८ इतिश्रीरयु वंशेमहाकाव्यकालिदासकतोरयुदिग्वजयोनामचतुर्यः सर्गः ४ भ

श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणश्रीमहोपाध्यायकोळचळमिञ्जनाथसूरिविरिनतायांरघुवंशव्याख्यायांसंजी विनीसमारव्यायां चतुर्थःसर्गः समाप्तः ॥ हं पुस्तक मु मुंबई येथे बापुहरशोटदेवळेकर याणीं पाप- ले छापरवान्यांत छापिलें शके १७०३ दुर्मितनामसंवत्सरे माधवेमास समाप्तम् श्रीरस्तु शप्तं श्रूपंतृ

,CREATED=21.05.20 10:54 ,TRANSFERRED=2020/05/21 at 10:58:22 ,PAGES=38 ,TYPE=STD ,NAME=S0003018 ,Book Name=M-3001-SHRI RAGHUVANSH MAHAKAVY CHATURTH SARG ,ORDER_TEXT= ,[PAGELIST] ,FILE1=0000001.TIF ,FILE2=0000002.TIF ,FILE3=0000003.TIF ,FILE4=0000004.TIF ,FILE5=0000005.TIF ,FILE6=0000006.TIF ,FILE7=0000007.TIF ,FILE8=0000008.TIF

[OrderDescription]

FILE9=0000009.TIF ,FILE10=0000010.TIF ,FILE11=0000011.TIF ,FILE12=0000012.TIF FILE13=0000013.TIF FILE14=0000014.TIF FILE15=0000015.TIF ,FILE16=0000016.TIF ,FILE17=0000017.TIF ,FILE18=0000018.TIF ,FILE19=0000019.TIF ,FILE20=00000020.TIF ,FILE21=0000021.TIF ,FILE22=00000022.TIF FILE23=00000023.TIF FILE24=00000024.TIF ,FILE25=00000025.TIF

FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000035.TIF
,FILE36=00000037.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF